

**Academia
Oamenilor de Știință
din România**

de acord.
A. Hlop

**Academy
of Romanian
Scientists**

Add: Splaiul Independenței nr. 54 sector 5, 050094, București, ROMANIA, Cod Fiscal: 5091859
Tel. 00-4021/314.74.91; Fax. 00-4021/314.75.39, Web-site: www.aos.ro, E-mail: aosromania@yahoo.com

**CERCETĂRI PRIVIND STABILIREA PROFILULUI
CONSUMATORILOR DE PRODUSE ALIMENTARE**

RAPORT 1 - 30.06.2018

Autor:

Lăcrămioara Mariana ZAPCIU

Coordonator:

Prof.univ.dr.ing. Dan ȘCHIOPU

CERCETĂRI PRIVIND STABILIREA PROFILULUI CONSUMATORILOR DE PRODUSE ALIMENTARE

Sfârșitul secolului a XX-lea a întărit ideea anunțată cu câteva decenii înainte de către unii oameni de știință, și anume că viitorul omenirii depinde într-o foarte mare măsură de maniera în care va fi tratată natura și resursele pe care aceasta le oferă. Pe acest considerent se bazează și faptul că, la debutul secolului al XXI-lea, consumatorii și comportamentul privind consumul tind să stea în centrul tendințelor economice și politice.

Pornind de la această realitate, în paralel cu prezentarea evoluției drepturilor consumatorilor și a protecției consumatorului, abordată ca un sistem articulat de legi, instituții și mecanisme, tema prezentă de cercetare aduce în prim-plan și o dimensiune mai nouă a problematicii consumatorului, cea a responsabilității pe care o are acesta în condițiile societății actuale.

În contextul în care tehnologia digitală ne permite accesul la o multitudine de informații medicale, nu este de mirare faptul că gradul de informare al consumatorilor de produse alimentare este mult mai complex și implică așteptările acestora cu privire la consumul de alimente de calitate sunt mai ridicate.

Relația sensibilă dintre alimentație și sănătate (cu accent pe aspecte legate de balanța energetică, necesarul de nutrienți, beneficii și riscuri ale ofertei actuale de alimente), etichetarea mărfurilor alimentare și nealimentare abordată ca principal mijloc de informare și de orientare a alegerilor consumatorilor, implicațiile internetului ca mediu de informare și/sau de socializare sunt alte subiecte care vor fi cercetate în această temă de cercetare cu titlul *CERCETĂRI PRIVIND STABILIREA PROFILULUI CONSUMATORILOR DE PRODUSE ALIMENTARE*.

Motivația alegerii temei a fost bazată pe constatarea faptului că, în prezent, satisfacțiile/insatisfacțiile consumatorilor de produse alimentare reprezintă un punct important de plecare pentru creșterea standardului de viață al consumatorilor prin conștientizarea corelației

dintre comportamentul consumatorului și consumul de alimente, precum și impactul alimentelor asupra stării de sănătate a consumatorilor.

Astfel, în cadrul primei etape de cercetare, semnatarul acestui raport de activitate, alături de toți ceilalți membri ai echipei de cercetare, prin cercetările multidimensionale efectuate am urmărit identificarea legăturilor dintre alimentație și sănătatea consumatorilor, tipurile de dezechilibre nutriționale, stabilirea coordonatelor comportamentului alimentar al consumatorilor, disponibilitățile alimentare din România, precum și analiza preferințelor și obiceiurilor de consum ale consumatorilor români.

În acest context, o primă acțiune a constat din elaborarea unui chestionar, cu întrebări punctuale, care să ne ajute să conturăm profilul consumatorului de produse alimentare, structurat astfel:

- Clasificarea respondenților după date demografice (vârstă, sex, locație, nivel pregătire, statut familial, venituri/membru familie)
- Date psihografice, respectiv: tipuri de alimente consumate (sursa de achiziționare, criterii de selectare a alimentelor, orientare culinară, frecvența consumului de alimente preferate, suma alocată lunară/membru de familie pentru achiziția alimentelor preferate, cunoștințe de nutriție, din ce se constituie alimentele de bază/membru de familie – legume, pâine, făinoase, mezeluri, carne, lactate, brânzeturi, fructe, bauturi).

Analiza publicului țintă este o componentă importantă a oricărei strategii sau politici, indiferent de domeniul ei. În domeniul afacerilor, conform Forbes, 81% din companii se bazează pe analize de date pentru a-și îmbunătăți capacitatea de înțelegere a pieței lor țintă. Dacă un business nu își cunoaște consumatorii și nu știe ce își doresc aceștia, atunci nu poate răspunde nevoilor lor, recomandând în primă etapă identificarea consumatorii cărora te adresezi și înțelegerea nevoilor acestora.

Precizăm că la data elaborării prezentului raport, chestionarul nu este încă definitivat, aflându-se încă în dezbaterile echipei de cercetare, urmând a fi stabilită metoda de eșantionare, populația țintă și modul de colectare a datelor.

De asemenea, în această primă etapă de cercetare se vor prezenta considerații teoretice ale echipei de cercetare cu privire la noțiunile și conceptele de bază ce definesc comportamentul consumatorului de produse alimentare, precum și principalii factori de influență asupra acestuia. Factorii de influență analizați vor fi structurați în factori de influență externi (grupuri de

apartenență și grupurile de referință) și factori de influență interni (percepția, învățarea, motivația, atitudinea și/sau personalitatea).

Totodată, în prima etapă de cercetare se va efectua o recenzie a literaturii în domeniul definirii profilului consumatorilor și implicit a celor de produse alimentare, precum și a coșului zilnic al familiei, care se vor regăsi inserate în primul capitol din raportul final de cercetare. De asemenea, vor fi cuprinse și date din studiile care arată legăturile dintre dieta și boli grave. O dietă sănătoasă poate preveni boli cardiace, hipertensiune, diabet, tulburări gastrointestinale, unele forme de cancer, orbire și defecte din naștere. Specialiștii afirmă că multe din alegerile alimentare pe care le faci, îți afectează atât durata cât și calitatea vieții.

Tot în această etapă de cercetare, membrii echipei de cercetare, sub îndrumarea coordonatorului de cercetare, dl prof.univ.dr.ing. Dan SCHIOPU, stabilesc modul în care vor fi analizate și corelate rezultatele obținute în urma completării chestionarului de către consumatorii de produse alimentare, analiza fidelității răspunsurilor, modul prezentării concluziilor, a implicațiilor și a direcțiilor în care vor fi utilizate rezultatele cercetărilor.

CONCLUZII PRELIMINARE

Niciodată ca până acum, nu s-a acordat o atât de mare importanță consumului de alimente în profilaxia și patologia umană. În ultimii ani, un rol foarte important se acordă relației alimentație-boală, în speranța că se vor putea elabora strategii precise pentru complexul alimentație-sănătate. Problema a depășit limitele științei, căpătând valențe politice și economice cu multiple implicații sociale.

Complexitatea relației om-aliment, se poate evidenția prin multiplele direcții de cercetare. Că este vorba de metabolism, homeostazie, echilibrul energetic și termic, dezvoltarea celulară și/sau activitatea motorie, nutriția exercită o mare influență asupra tuturor acestora. Dezechilibrul dintre aport și necesarul de substanțe biologic-active determină profunde modificări metabolice care amprentează patologia omului modern. Interacțiunea complexă dintre alimentație și starea de sănătate au determinat relevarea unor aspecte deosebite și noi orientări în nutriție cu consecințe majore în cercetare, cunoscând o dezvoltare fără precedent.

În prezent, cercetările din domeniul alimentar caută să evidențieze interacțiunea complexă dintre alimentație și starea de sănătate, determinând noi orientări.

DRAFT - CHESTIONAR

Scop: Analiza preferintelor si a obiceiurilor de consum ale consumatorului roman

Nume Prenume.....

Rezident: Da

Nu, in ce tara locuiti

- I. Clasificarea respondentilor – date demografice (rezidenti si nerezidenti):
 1. Varsta:
 - a. Varsta intre 20 ani impliniti – 40 ani impliniti
 - b. Varsta intre 40 – 60 ani impliniti
 - c. Varsta mai mare de 60 ani
 2. Sex: Masculin:
 - Feminin:
 3. Locatie:
 - a. Urban:
 - b. Suburban:
 - c. Rural:
 4. Nivel educational (as intital “pregatire” pentru a nu leza anumite categorii); ??????
 5. Statut familial:
 - a. Casatorit(a) si nr. copii:
 - b. Necasatorit(a) si nr. copii:
 - c. Divortat(a) si nr. copii:
 - d. Parinte (nr. copii):
 6. Venituri per membru familie sau persoana in intretinere:

- a. Sub 1000 lei/luna
- b. Intre 1000 – 2000 lei/luna
- c. Intre 2000 – 3000 lei/luna
- d. Mai mult de 3000 lei/luna

II. Tipul de alimente consummate (rezidenti si nerezidenti):

1. Sursa de achizitionare/obtinere:

- a. Supermarket:
- b. Restaurante/Fast-food:
- c. Piete autorizate:
- d. Producatori din mediul rural:
- e. Surse proprii de productie:

2. Criteriile de selectare a alimentelor:

- a. Valoare produs (scumpe/ieftine):
- b. Disponibilitate produs (existenta in aproape toate magazinele de profil):
- c. Reputatia marcii:
- d. Design/ambalaj:
- e. Promotii:

3. Orientarea culinara:

- a. Preferati produsele congelate sau refrigerate? Da / Nu /
Detaliere
- b. Preferati preparatele culinare traditionale sau internationale? Da
..... / Nu / Detaliere
- c. Preferati gusturile traditionale sau cele cu arome si texturi inedite?
Da / Nu / Detaliere
- d. Preferati preparatele gatite in casa sau pe cele din restaurant/fast-
food? Da / Nu / Detaliere

4. Frecventa consumului de alimente preferate:

- a. Zilnic
- b. Saptamanal
- c. Lunar

5. Aveti cunostinte de nutritive?

- a. Nu
- b. Da:
 - 1. din surse de informare proprie
 - 2. din surse personalizate furnizate de nutritionisti
- 6. Legat de dieta:
 - a. legume (cartofi, fasole, mazare, salate, ceapa, rosii,)
propaspete sau conservate
 - b. carne (porc, pui, vita, peste, fructe de mare) proaspete,
mezeluri sau conservate
 - c. fructe (mere, pere, caise, piersici, cirese, banana, portocale,
kiwi, ananas) proaspete sau conservate
 - d. bauturi (vin, bere, tarie)
 - e. paine si paste fainoase

ANEXĂ

ANALIZA REFERITOARE LA COMPONENTELE COȘULUI MINIM

(MIS -MINIMUM INCOME STANDARD).

Ariile de acoperire identificate si tipurile de produse / servicii incluse in "coșul minim" (MIS -Minimum Income Standard).

S-au identificat 16 arii de acoperire ale tipurilor de cheltuieli necesar să fie acoperite de MIS:

- **Hrană**
- Imbrăcăminte
- Ingrijire personală
- Sănătate
- Bunuri pentru locuință
- Servicii pentru locuință
- Comunicare
- Participare socială și incluziune
- Chiria / rata pentru locuință
- Combustibili pentru locuință
- Transport
- Educație
- Ingrijirea copilului / copiilor
- Asigurări
- Cheltuieli personale

– Economii și fonduri de urgență (necesare pentru investiții mai mari în locuința – reparații, renovare, mutare în cazul modificării nevoilor familiei sau situații medicale deosebite).

Dintre bunuri și servicii s-au identificat cele mai importante componente, distribuite la nivelul gospodăriei sau a fiecărui membru de familie, importante fiind costurile și "durata de viață" a fiecăruia (diferențiat pentru fiecare zonă socială – rural / urban), pentru a putea fi incluse, proporțional, în bugetul săptămânal al familiei.

Prin acest proces se pot stabili atât tipul și valoarea cheltuielilor repartizate pe fiecare membru de familie cât și cele la nivelul întregii gospodării, ca bază de calcul pentru valoarea "coșului minim" pentru cele 6 tipuri de gospodării din mediul urban și pentru cele din mediul rural.

Deoarece cheltuielile la nivelul fiecărei gospodării nu sunt statice ci evoluează și, de asemenea, sunt influențate și de accesul la diferitele beneficii sociale existente, trebuie să fie considerate și diferitele variante de vârstă și nevoi ale copiilor și adulților din fiecare tip de gospodărie, precum și veniturile (financiare și non-financiare) din alte surse, putându-se întocmi fișe de buget specifice pentru fiecare tip de gospodărie și situație.

Un bun exemplu în acest sens îl poate constitui informația accesibilă pe site-ul - <http://www.budgeting.ie>

Pornind de la aceste diferite "**coșuri minime**", în etapa următoare se poate identifica nivelul mediu al unui "coș minim", care poate constitui baza de calcul a salariului minim la nivel național. Calculatorul MIS (Minimum Income Standard) reprezintă un instrument util pentru mai multe categorii de beneficiari. Pornind din nou de la ideea că raportul între veniturile și cheltuielile fiecărui tip de gospodărie evoluează în timp, fiind dependent de diferiți factori sociali și economici, VSPJ (Parteneriatul Vincentian pentru Justiție Socială) - cu sprijinul unei echipe de experți din Anglia (echipa MIS-UK și cercetători de la CRSP (Centrul de Cercetări în Studii Sociale, Loughborough University) și din Irlanda (de la diverse instituții, institute de cercetare și organizații), precum și cu o echipă extinsă de voluntari - a creat un instrument online, un calculator care utilizează fișele tip, și care poate fi accesat de orice tip de persoană sau instituție/ organizație și poate calcula nivelul de venituri și cheltuieli al oricărei gospodării, contribuind și la monitorizarea adecvării dintre nivelul salariului minim și cheltuielile efective ale gospodăriilor. Calculatorul MIS pune la un loc veniturile (indiferent de sursă – salariu sau beneficiu social) și cheltuielile unei case, creînd o fișă de buget specifică și demonstrează adecvarea raportului dintre aceste venituri și cheltuielile minim necesare. Aceste fișe individuale sunt salvate și constituie o sursă de cercetare pentru instituții / organizații.

Calculatorul MIS (Minimum Income Standard) este deosebit de util următoarelor categorii de beneficiari:

– membrilor familiei, care doresc să își evalueze și să-și programeze bugetul de venituri și cheltuieli și pentru a-și dovedi nevoia de ajustare a veniturilor

- organizațiilor care lucrează cu persoanele private, oferindu-le servicii de asistență în administrarea bugetului de venituri și cheltuieli al gospodăriei (parte a serviciilor sociale acordate persoanelor cu handicap, șomeri, părinți singuri, vârstnici etc.)
- diferitelor categorii de parteneri sociali (inclusiv ONG) care participă la procesul de consultare în dezvoltarea de politici publice și elaborarea de acte normative
- politicienilor și decidenților care participă la procesul de stabilire a nivelului salariului minim și schemelor de asistență socială
- tuturor celor care participă la procesul de acordare de împrumuturi bancare, închirieri, negocieri legale între creditori și imprumutați, asiguratori etc.
- cercetătorilor care se ocupă de **mecanismul comportamental al consumatorilor** de bunuri și servicii.

Acest instrument poate fi accesat online, la adresa: www.MISc.ie

DATE STATISTICE PRIVIND CONSUMUL /GOSPODĂRIE ÎN ROMÂNIA

http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm

Număr mediu de persoane pe o gospodărie (Average number of persons per household)									
Simbol:	Np/g								
U.M.:	Persoane/gospodărie								
Nivel de agregare:	Total gospodării/medii de rezidență								
	2001	2002	2010	2011	2012	2013	2014*	2015	2016
Total gospodării	2,885	2,878	2,897	2,879	2,874	2,857	2,667	2,658	2,648
<i>Gospodării din mediul:</i>									
-urban	2,827	2,805	2,784	2,780	2,753	2,751	2,552	2,519	2,514
-rural	2,958	2,972	3,049	3,009	3,036	2,996	2,815	2,842	2,821
<i>Gospodării din regiunea:</i>									
Nord-Est	2,983	3,013	3,009	2,988	2,980	2,964	2,681	2,679	2,671
Sud-Est	2,955	2,957	2,898	2,878	2,870	2,849	2,620	2,605	2,586
Sud-Muntenia	2,958	2,935	2,936	2,920	2,914	2,895	2,726	2,706	2,686
Sud-Vest Oltenia	2,878	2,903	2,933	2,913	2,905	2,883	2,655	2,635	2,612
Vest	2,663	2,702	2,837	2,821	2,815	2,797	2,650	2,640	2,630
Nord-Vest	2,913	2,880	2,933	2,915	2,908	2,890	2,731	2,727	2,722
Centru	2,891	2,907	2,887	2,869	2,861	2,842	2,701	2,694	2,689
București-Ilfov	2,718	2,609	2,668	2,656	2,665	2,658	2,546	2,553	2,556
Sursa: Ancheta Bugetelor de Familie									
Nota: Incepand cu anul 2014 datele au fost estimate pe baza populatiei rezidente si nu sunt comparabile cu anii anteriori									

Cheltuieli de consum medii pe o persoană <i>(Average consumption expenditure per capita)</i>							
Simbol:							
U.M.:							
Nivel de agregare:							
	2010	2011	2012	2013	2014*	2015	2016
Total gospodării	513,04	532.18	561.59	584.63	613.97	640.55	683.94
<i>Gospodării din mediul:</i>							
-urban	601,14	616.69	648.41	682.23	717.67	742.96	799.35
-rural	405,78	429.62	456.53	466.81	492.86	521.11	550.11
<i>Gospodării din regiunea:</i>							
Nord-Est	456,12	473.04	511.44	534.26	540.77	559.82	592.17
Sud-Est	456,59	482.67	505.28	514.46	542.70	584.40	658.95
Sud-Muntenia	485,87	486.70	515.07	521.78	574.04	589.94	620.65
Sud-Vest Oltenia	455,04	474.47	503.24	529.73	549.43	552.32	596.39
Vest	568,42	610.79	652.70	672.19	683.08	669.25	711.00
Nord-Vest	524,19	539.53	569.33	593.05	627.08	684.70	716.80
Centru	510,44	539.03	567.88	614.31	617.16	678.18	705.16
București-Ilfov	718,92	732.07	745.37	781.04	834.96	850.74	921.23
Sursa: Anchetă Bugetelor de Familie							
Nota: Începând cu anul 2014 datele au fost estimate pe baza populației rezidente și nu sunt comparabile cu anii anteriori							

BIBLIOGRAFIE

- 1) European minimum wage policy – a concrete project for a social Europe - Thorsten Schulten and Andrew Watt - European Economic and Employment Policy Brief, 2012.
- 2) A coordinated EU minimum wage policy? - Enrique Fernández-Macías and Carlos Vacas-Soriano, Eurofound, October 2013
- 3) Who earns minimum wages in Europe? - François Rycx and Stephan Kampelmann – European Trade Union Institute – Report 124, 2012
- 4) Industrial Relations in Europe - European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, Unit B.1 – 2012
- 5) European minimum wage – a nordic outlook - Line Eldring & Kristin Alsos - Eurofound, October 2013
- 6) A European Minimum Wage Policy for a More Sustainable Wage-Led Growth Model – Thorsten Schulten, 2010

- 7) Minimum wages and collective bargaining: A framework for examining multiple intersections - Damian Grimshaw & Gerhard Bosch – 2011
- 8) The fundamentals of minimum wage fixing – Dr. Francois Eyraud, Director of the ILO Conditions of Work and Employment Programme
- 9) Statistical aspects of minimum wage determination - Robert J. Pember and MarieThérèse Dupré
- 10) The German Minimum Wage Debate: Lessons From An EU Comparison – Andrew Watt, 2013
- 11) MISc'ie – a Minimum Income Standard calculator for irish households – Vincentian Partnership for Social Justice, 2013
- 12) Italian Welfare in the Aftermath of the Economic Crisis: Neoliberal Reforms and Limits to the Path Dependency Approach - Ijin Hong, Sungshin Women's University - Journal of Sociology & Social Welfare, 2013
- 13) The italian social protection system – The powerty of welfare – International Monetary Fund, European Department, 1998
- 14) From austerity to permanent strain: welfare state reform in Italy and Spain – Ana M. Guilen, University of Oviedo, Spain, 2013
- 15) The principles of the social policy of the Netherlands; State of Affairs of social security, January 2014 - Ministry of Social Affairs and Employment, Netherlands
- 16) Advisory Report of the UFR Committee, Netherland, 2012
- 17) Calculating the Minimum Vage, 2014 – Department of Business, Innovation and Skills, UK Government
- 18) The Nordic Model - Embracing globalization and sharing risks - Prof. Lars Trägårdh, Ersta Skondal University
- 19) The UK experience – Building a social impact investment market – UK National Advisory Board ti the Social Impact Investment Taskforce (UK presidency of G8) – 2014.
- 20) Cosul de consum al populatiei corespunzator minimului de trai decent si de subzistenta – Adina Mihaescu, Institutul de Cercetare a Calitatii Vietii – 2010.